Universitätsbibliothek Paderborn

Sacerdotale Ad consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ aliarumque ecclesiarum ex Apostolic[a]e bibliothec[a]e ac Sanctorum Patrum iurium sanctionibus, & ecclesiasticorum doctorum scriptis ...

Venetiis, 1579

Canones pœnitentiales antiqui secundu[m] do. Guilel. Duranti. c. 20

urn:nbn:de:hbz:466:1-40307

Visual Library

ℭ Canones penitentiales antiqui.

ℭ Dominus Guliemus Durantis in ſuo repertorio, rubrica de penitentijs a canonibus conſtitutis, ita dicit. Cap. 19.

SCiendum eſt, ꝙ menſuram tpis in agenda pnia ſatis pfigunt canones pro vnoquoqꝫ crimine: ſed magis in arbitrio ſacerdotis ſtatuunt relinquendū: dum pro quibuſdam culpis modi pnię ſunt impoſiti: quos inferius ſupponemus. ⁊ hęc leguntur. De peni. diſ. 1. c. Menſuram. ⁊ facit. 25. q. 7. cap. Tempora. Ubi ergo certa penitentia ſtatuta eſt a canone illa eſt indicenda: alioqui falſa dicitur penitentia, quę nō datur ſm canones: ſi eſt a canonibus diſtincta. De peni. diſt. 5. c. falſas. ꝙ ſi diſtincta non ſit arbitrio relinquitur imponentis: vt in prędictis cap. ⁊ extra dę pen. ⁊ remiſ. c. quęſitum. ⁊ cap. ſequenti. de offi. deleg. ca. In cauſis. de Accuſa. cap. Super his. Et hoc eſt quod in canone dicitur: De pondere delictorū exiſtimando, ſacerdotum eſt exiſtimare, vt attendat ad confeſſionē penitentis, ⁊ ad fletus, ⁊ lacrymas corrigentis. De penitentibus ſic tantum moderetur; ne eccleſię vileſcat authoritas, ⁊ ſe grauet. 50. diſt. c. Abſit. ⁊ cap. ſeq. de peni. diſt. 1. cap. Quem penitet. Sed ⁊ ipſos canones penitentiales, quicquid alij ſolennizent, poſſunt ſacerdotes ⁊ pręlati moderari abbreuiando, vel protelando tempus penitentię, prout delicti monet qualitas, ⁊ circunſtantię requirunt: vt in prędicto ca. menſuram. ⁊ 50. diſt. de his clericis qui. ⁊ cap. Hi qui alias. ⁊ expreſſe. extra eodem. Deus. vbi pro homicidio, adulterio, ⁊ fornicatione mandatur ad arbitrium ſacerdotis imponi: cum tñ ſit a canonibus diffinita, vt inferius apparebit. Nec obſt. prędicto c. falſas. quia intelligitur illud, niſi ex cauſa moderetur. 29. diſ. ca. 1. Et ſic illud ſm pędicta iura determinatur. ff. de legiti. ſed ⁊ poſteriores. Breuiter ergo cōmemoremus canones certas pnias iniungentes. Qui aūt vult ſcire modum pnię imponēdę p homicidio ⁊ alijs criminibus videat extra de homi. ſicut dignum. ⁊ c. 2. ⁊ 3. de peni. diſt.

nl.diſt.5.c.1. ❡ Debet ergo pęnitere ſacerdos cōmittens forni-
cationem decem annis.82.diſt.c. Preſbyter. Ibi etiaʒ hꝫ quali-
ter hoc tpe pęnitebit. ❡ Accipiēs ſponſam alienam de pñti ſe-
ptem annis, ⁊ 40. diebus in pane ⁊ aquā, extra de ſponſa duo-
rum.c.2. ❡ Deuota, ſeu monialis, quę fornicatur, ſeu matrimo-
nium ꝯtrahit: ⁊ cognoſcens eam, vel ꝯtrahens cum ea, decem
annis pęniteat. 27.q.1. Deuotam. ⁊ ca.ſeq. ❡ Cantans miſſam
⁊ non cōicans, vno anno pęniteat, nec interim celebret. De cō-
ſe.diſt.2.relatum. ❡ Sacerdos mortuum pallijs altaris inuo-
luens, 10.annis, ⁊ 5.menſibus: diaconus tribus annis cū dimi-
dio. De ꝯſe.di.1. Nemo. ❡ Preſbyter incaute verberans, quō
punitur. 15.q.1.c. ſiquis non ira. 23.q.4.ca.quę peccat. ❡ Falſa-
rius, quandiu viuit in pane ⁊ aqua pęniteat. De verb.ſignifi.no-
uiſſimus. ❡ Scienter ꝯtrahens, vel coiens cum duabus ſororu-
bus, vel commatribus, vel ſorore, commatre ⁊ filia: vel vna cū
pře, ⁊ filio, vel duobus fratribus, ⁊ ſic de alijs, octo annis pęni-
teat. 30.q.4. Si pr. ⁊ c.fi. 32.q.7.c.ſiquis viduam. ⁊ c.ſeq. ❡ Igno-
ranter cognoſcēs duas ſorores, vel matrē ⁊ filiā: vel amitam ⁊
neptē: quarū vna ignorat de altera, vterqꝫ 7.annis pęniteat: ſi
vero ſcienter, perpetuo careat ꝯiugio. 33.q.fi. 35.q.3.ca. Si quis
cum matre. ⁊ ca.ſeq. ❡ Quō ſit iniungenda pęnitentia mulieri
partum ſupponenti, vel de alio viro concipienti extra de pęn. ⁊
remi.c. Officij. ❡ Sacrilegus chriſma vel calicem ſacrum pol-
luens, 7.annis pęniteat. In duobus non intrabit eccleſiam, ⁊
vſque ad quartum nō offeret: ⁊ ſingulis ſeptimanis tribus die-
bus a carnibus ⁊ vino ieiunabit, ⁊ alia quędam. 12.q.2. De vi-
ro. ❡ Celans ſe cognouiſſe mulierē, quę contrahit cum fratre
eius, ſeptem annis pęniteat. 35.q.3. Si homo fornicatus. ❡ So-
lenniter pęnitens, poſtea ad vomitum rediens, 10.annis pęni-
teat. De pęni.di.5.ſiqui vero. ❡ Frangentes ſponſalia filiorum:
⁊ filij ſi ꝯſenſerint, ſi poſt diſſenſerint, 3.annis communione pri-
uātur. 31.q.3.c.vnico. ❡ Contrahens cū ea, quā polluit ꝑ adul-
terium, 5.annis pęniteat. 31.q.j.c.ſiqua. ❡ Cognoſcens vxorem
adulteratam pęnitentē, ante pniam peractam, duobus annis
pęniteat, 32.q.1.c.Siquis.1. ❡ Cognoſcens vxorē adulteratā,
antequam pęniteat, tribus annis pęniteat. 32.q.1.cap. Siquis.
❡ Sacerdos qui intereſt clādeſtinis deſpōſationibus, triēnio
ſuſpen-

ſuſpendit. de clã. deſp. c. vult. ¶ Latro ſi vult confiteri, vel confi
tetur, in cemeterio ſepelitur, ꝛ oratur ꝓ eo: ꝛ dat ei corpus xp̄i.
13. q. ſi. c. ſi. ¶ Qui indicendo horas canonicas ꝛ alia officia, di=
ſcrepat a ſua Metropolitana eccl'a ex contemptu. c. de his. 12.
diſt. per ſex mẽſes cõione priuatur. ¶ Interfector dñi, vel vxo=
ris, nunq̄ equitet: nec vehiculo vehatur: nec ꝯtrahat matrimo
niũ: vſq3 ad 10. annos carnes non comedat, ꝛ vinũ nõ bibat, ꝛ
alia q̄ hñr. 33. q. 2. admonere. ꝛ c. quicunq3. De diuo. c. 1. ¶ Ma
tris interfector armis depoſitis. 10. annis peniteat. 32. q. 2. ca. La
torẽ. Et cũ dr̄, q̄ maior pn̄ia imponitur interfectori vxoris, quã
matris, dr̄ q2 maius pctm̄ eſt. 24. q. 1. Non offeramus. ¶ Violãs
votũ ſimplex, 3. annis peniteat. 27. diſt. c. Si vir. ¶ Dicens bla
ſphemiã i Deũ, ꝛ beatã Virginẽ, ꝛ ſcõs, ſeptẽ annis peniteat ſ3
formã, q̄ eſt extra. de maledicis. ca. ſi. ¶ Eps inuitũ ordinans in
clericũ ſine iuſta cã, per annum ſuſpenditur. 64. diſt. c. 1. ¶ Pro
quolibet mortali pctõ debet penitere ſeptẽ annis. 33. q. 2. c. hoc
ipſum. §. Hoc q̄ſq̄. niſi plus ꝛ minus a canone imponatur, vt in
pſcripto §. ¶ Domu3 vel aream incedens. 3. annis peniteat.
de iniu. ꝛ dam. da. c. ſiquis ꝯtra. ver. incẽdiarius. ¶ Comburens
eccl'am, 15. annis peniteat: ꝛ cã reſtituat, ꝛ pretiũ det pauperib.
17. q. 4. ꝛ palea eſt. ¶ Celebrans excõicatus, tribus annis peni
teat. 2. 4. ꝛ 6. ferijs a vino ꝛ carnibus abſtineat. 11. q. 3. De illis.
¶ Degradatus celebrans, priuatur cõione corporis ꝛ ſangui=
nis Chr̄i vſq3 ad vltimũ die3: ꝛ in excõicatione maneat, ꝛ viati
cum tm̄ in fine ſumat. 50. diſt. ca. Accedens. ¶ Eps diſſimulans
corrigere venditione3 miniſteriorũ, duobus mẽſibus: ſacerdos
hoc agens, quatuor: diaconus, tribus: ſubdiaconus, ꝛ alij infe=
riores, iudicis arbitrio. 1. q. 1. ca. quicquid inuiſibilis. ¶ Iniuſte
excommunicans, vno menſe ſuſpenſus eſt. de ſen. exc. ca. Sacro.
¶ Sacerdos accedens ad ſibi confeſſa3: vel quam fecit confir
mari, 12. annis peniteat: ꝛ poſt retrudatur in monaſterium. epi
ſcopus annis 15. mulier vero tradatur monaſterio. 30. q. 1. Si=
quis ſacerdos. ꝛ c. Non debet. ¶ Scienter rebaptizatus, ſi pro
hereſi hoc facit, 7. annis peniteat. 4. ꝛ 6. ferijs. ꝛ 3. quadrageſi=
mas in pane ꝛ aqua. Si vero propter infirmitatem, tribus an=
nis peniteat. Si vero ignoranter, nõ peccat: ſed ideo non pro=
mouetur, licet ſit excellens. de Conſecrat. diſtin. 4. Qui bis. extra

de

de apoſta.c.2.⁊ talis ſit monachus, ⁊ de foro eccleſię. De con-
ſe.diſt.5.c.Dictū. ¶ Si eps̄, preſbyter, vel diaconus volens eſt
rebaptizatus, pęniteat quādiu viuit: alij vero clerici, monachi
⁊ moniales ab hereticis volentes rebaptizati, 12.annis pęni-
teant: ⁊ tribus erunt inter cathecumenos: ſeptē inter pęniten-
tes: ⁊ annis duobus eorum oblationes non recipiuntur: pueri
vero poſt reconciliationem cōioni reſtituentur. De conſec.diſt.
4.c.eos quoqz. ¶ Dicens coactus falſum teſtimonium, nec ſe-
quitur mors, duobus annis pęniteat: ſi ſponte, 5.annis. In con
cil. Iliberitano: quod eſt in antiqua decretali. De Fal.cap.1.§.1.
¶ Proprium filium opprimens, tribus annis, ⁊ vno in pane ⁊
aqua pęniteat: ſi ſit baptizatus. De ijs qui fi.occi.c.fin. ¶ Pro
hoīe adultero, vel fornicatore, 9.annis: ſed nunc non ita aſpere.
21.q.1.prędicandum. ⁊ 33.q.2. Hoc ipſum. ⁊ c.ſeq. ¶ Iniuſte
alium accuſans ad mortem, 40. diebus in pane ⁊ aqua ieiuna-
bit continue, ſiue interpollate: ⁊ per ſeptē annos pęnitebit: nō
tñ in pane ⁊ aqua, ſed ad arbitrium ſacerdotis. Si vero per ta-
lem accuſationem quis accuſatus membrum perdiderit, accu-
ſans tribus quadrageſimis ieiunabit: prima ante natale Dñi,
ſecunda ante Paſcha, tertia ante feſtum S. Ioannis: quas qua
drageſimas S. Petrus inſtituit. ⁊ hęc probatur 22.q.5.c.1.⁊
6.q.1.Quicunqz. ¶ Sortilegus, quadraginta dies. De ſortil.
cap.1.⁊ in antiqua decretali.eo.tit.ca.Reliquiſti. ¶ Reſpiciens
furta in aſtrolabio, duobus annis pęniteat. De ſortileg.cap.2.
¶ Parochus res eccleſię dilapidans, vno anno excommuni-
catur. 16.q.7.Finis. ¶ Luſtrans domum cum magicis vel in-
cantationibus, vel aliud faciens, ⁊ qui ei conſentit, ⁊ conſulit, 5.
annis pęniteat.26.q.5.c.qui diuinationes. ⁊ c.niſi liceret.1.q.1.c.
1. ¶ Iurans non redire ad pacem, vno anno pęniteat. 22.q.4.
c.Qui ſacramento. ¶ Incendiarius vno anno erit vltra ma-
re, vel in Hiſpania: ⁊ qui hanc pniam relaxat, vno anno ſuſpen
ditur.23.q.fin.ca.Peſſimam. Hodie a ſolo Papa abſoluuntur.
De ſenten.excommunica.cap. Tua. ¶ Filiam vel ſororem ſpi-
ritualem cognoſcens matrimonialiter, ⁊ ei conſentiēs, ſeptem
annis pęniteat.30.q.3.nō oportet. ¶ Si gutta ſanguinis Chri
ſti cadit in terram, ſacerdos quinquaginta diebus pęniteat: ſi
ſuper altare, ⁊ transit ad vnum pannū, duobus diebus: ſi vſqz
ad

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ad 2. quatuor diebus: ſi vſqꝫ 3. 9. diebus: ſi vſqꝫ ad 4. 20. diebus.
De conſe. di. 2. Qui bene. ¶ Si incaute dimiſit, quamuis nilne=
ſandi acciderit, tribus menſibus ab officio ſuſpenditur. extra de
cuſto. eucha. c. 1. ¶ Occidens iudeū, vel paganū, quadraginta
diebus. ¶ Occidens per inſaniam non imputatur. 3. q. 9. Indi
cas. 15. q. 1. aliquos. ⁊ c. Illa. ⁊ c. ſiquis. ¶ Homicida eps, 15. an=
nis peniteat, ⁊ deponatur: ⁊ ſemper peregrinetur. presbyter 12.
annis, ⁊ tribus ex his in pane ⁊ aqua, ⁊ deponatur: ⁊ diaconus
decem annis, ⁊ tribus in pane, ⁊ aqua. 50. diſt. Siquis homici=
dium. Palea eſt. ¶ In neceſſitate ineuitabili: nihil quo ad pec
catum. 50. diſt. c. Quia te: ſed quo ad munditiam eccle oſtenden
dam ſic. 34. q. 2. ca. In lectum. ⁊ ad cautelam cum eo diſpenſan=
dum eſt. ¶ Pro inceſtu, vel coitu ꝯtra naturā, vel cum brutis,
pluſquam 7. annis: qa clericus deponitur, laicus excōicatur. 33.
q. 2. §. Hoc quicquam. ⁊ c. precedenti. De exceſ. prel. cap. Clerici.
¶ Pro caſuali homicidio, 5. annis peniteat. 58. diſt. Eos qui. ⁊
c. ſeq. ¶ Pro voluntario, ſine ſpe reſtitutionis deponitur: ⁊ ſe=
ptem annis peniteat. 50. diſt. c. maior. ¶ Occidens clericū, aut
monachum, diaconum, vel ſubdiaconum, ſemper erit in mona
ſterio, nunꝙ ad ſeculum reuerſurus: ⁊ ſeptem annis pniam pu=
blicam agat, ⁊ arma relinquat. 17. q. 4. c. Qui occiderit. ¶ Con=
trahens ꝯtra interdictum eccle, peniteat vno menſe, vel ad ar
bitrium. extra de matrim. ꝯtra interd. eccl. contra. ca. 1. ¶ Sa=
cerdos ſe defendendo latronem interficiens, duobus annis. de
homic. cap. 2. nunc per clemen. aliter ordinatur. De homicid. c.
In clemen. ¶ Reuelans peccatum penitentis deponitur, ⁊ ad
agendam penitentiam in monaſterium retruditur. de pen. diſ.
6. cap. ſacerdos. De peni. ⁊ remiſ. cap. omnis. ¶ Vomens eu=
chariſtiam per ebrietatem, ſi laicus eſt, quadraginta diebus: ſi
clericus, ſexaginta: ſi epiſcopus, nonaginta diebus: ſi infirmus,
ſeptem diebus. de conſecra. diſt. ⁊ cap. Siquis per ebrietatem.
¶ Pro periurio, quadraginta diebus in pane ⁊ aqua per ſe=
ptē annos: ⁊ ſemper erit in penitentia. ſ. interiori. 6. q. 1. ca. Qui=
cunqꝫ. 22. q. 1. Predicandū. ¶ Cōpulſus ꝯditionaliter deiurās
ſi eſt liber, 10. dies: ⁊ 7. ſequentibus annis: ſi ſeruus, tres qua=
drageſimas, ⁊ legitimas ferias. 22. q. 5. c. 1. ¶ Periurans in ma=
nu epiſcopi: vel ī cruce ſacrata, tribus annis: in nō ſacrata, vno
anno:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

anno: ignorãter ⁊ coactus, tres quadrageſimas. 22.q.5.c.2.
¶ Scienter falſum iurans, vel alium iurare cõpellens, 40. dies
in pane ⁊ aqua, ⁊ ſeptẽ annos peniteat. 22.q.5.c. Siquis conui-
ctus. ¶ Deiurans pro perſona ⁊ rebus, vel pro aliqua neceſſi-
tate, tres quadrageſimas, vel 3. annos: ⁊ vnum ex illis in pane
⁊ aqua. 22.q.5. Siquis coactus. ¶ Qui contra ſuum iuſtũ in do
mini mortem machinatur, vel in eius regnum, ſeculum ⁊ arma
relinquat, ⁊ in monaſterium detrudatur, ⁊ toto tpe vitę ſuę pe-
niteat, ⁊ in fine tñ cõionem accipiat: ſi vero fuerit eps, presby-
ter, aut diaconus, degradetur. 22.q.5.c. ſiquis laicus: palea eſt.
¶ Pro falſa menſura, 30. diebus in pane ⁊ aqua ieiunet. extra de
emptio. ⁊ vend. c. 1. ¶ Presbyterum interficiens, 12. annis pe-
niteat. extra de penit. ⁊ remiſ. ca. 2. ¶ Communicans heretico
inſcius, ⁊ ex negligentia recipiendo, vel dando communionẽ,
vno anno. Si vero ſcienter, 5. annis: ꝙ ſi neſciens permittat eũ
in eccleſia celebrare, 40. diebus, ſi vero propter reuerẽtiã, vnũ
annum: ſi ad ſubuerſionem fidei, 10. annos: ſi autem fuerit he-
reticus, 12. annos peniteat. 24.q.1. Siquis dederit. ¶ Raptor
ſeu fur ſeu direptor reddet in quadruplum eccleſię ornamenta:
alterius, duplum. ⁊ 7. annis peniteat, tres in pane ⁊ aqua. 17.
q.4. palea eſt. ¶ Clericus fur, vel effractor, ſeptem annis: lai-
cus, quinq;: ſed ſi vilis erat res, vel bis furatus eſt, reddat: ⁊ an
no peniteat in pane ⁊ aqua. 17.q.4. cap. Siquis clericus. palea
eſt. ¶ Manum in epiſcopum vel presbyterum mittens, ⁊ ec-
cleſiam vaſtans, aut impugnans, vel incendens, omnibus bo-
nis proſcribitur: ⁊ ſemper in monaſterio incluſus peniteat. 24.
q.3.c. Quiſquis per dolum. palea eſt. ¶ Hoc autem adnotatio-
ne dignum eſt, ꝙ vbi ponitur penitentia 7. trium, vel pauciorũ
annorum, vel quadrageſimarum a iure, ⁊ non adiungitur qua-
liter illo tẽpore debeat quis penitere, hoc relinquitur arbitrio
ſacerdotis: cum penitentię ſint arbitrarię: vt prędixi in princi
pio huius tractatus de penitentijs a iure impoſitis. Ipſe vero
ſacerdos arbitrabitur eam per legitimas ferias faciendã, ſm
canones, 11.q.3. De illis. 50. diſ. De his clericis. 82. diſ. c. Presby
ter. 1. extra de homi. cap. 2. ⁊ in alijs multis. ⁊ ſic intelligo. extra
de accuſ. de his qui fil. cap. fi. de ſponſa. duorum. c. 2. 22.q.5. cap. 1.
¶ Hec Dominus Guilelmus Durantis Speculator.